

ÅRSRAPPORT

2017

TOBAKS
PRODUCENTERNE

Rygning er ikke for børn

Børn skal ikke ryge. Punktum. Jeg har selv to teenagere derhjemme. Når de står op om morgenen (som regel for sent), glemmer den ene at børste tænder og tager blusen omvendt på. Den anden glemmer sin computer og senere sin tandlæge-tid.

Vi ved alle sammen, hvordan det er med børn. De er skøre, forvirrede, charmerende og render rundt med hovedet under armen. Selvom de tror, at de selv kan klare alt, har de stadig brug for guidance og opdragelse.

Vi har alle selv været der. Som børn er vi ‘under ombygning’ på øverste etage. Det er ikke småting, hjernen går igennem, når man bevæger sig fra barn til voksen. Derfor er det ikke tilladt for børn under 18 år at købe tobak - for rygning er et voksenvalg.

I 2017 har der i den offentlige og politiske debat været stort fokus på rygning blandt mindreårige, og hvordan vi får bremset børns adgang til tobak. Jeg er glad for, at denne problematik nu er på dagsordenen, og debatten fortsætter i 2018.

Hos Tobaksproducenterne bakker vi op om regeringens ønske om en røgfri generation 2030. I denne årsrapport kan du derfor blandt andet læse om vores bidrag til at nå det mål.

Maria Krüger Torp
Direktør

Indhold

Illegal handel	4
Rygning er kun for voksne	8
Dansk ID-kultur	12
Afgifter	16
En industri i transformation	18
Implementering af TPD II	20
Markedsrapport	22

Illegal handel

Omsætningen på illegale cigaretter er op mod en milliard kr. om året i Danmark. I 2017 tog DR Nyheder historien op og satte fokus på problemet. Herefter tog de danske politikere sagen op.

Sagen kort

Handlen med illegale cigaretter i Danmark er et udbredt problem. Dog er omfanget til stadighed ikke fuldt afdækket. Den danske stat snydes for mange millioner kr. i afgifter, og det illegale cigaretmarked bidrager i udbredt grad til finansiering af organiseret kriminalitet.

Minimum hver 10. cigaret, der ryges i EU, er illegal. På verdensplan er markedet enormt.

Når vi taler om smuglercigaretter i Danmark, drejer det sig derfor ikke om den almindelige grænsehandel ved den årlige tur til Tyskland med køb af et par kartoner. Det er langt større end som så. Dem, der handler med smuglercigaretter, er farlige og organiserede kriminelle. Det er desværre en nærmest risikofri indtægtskilde, idet der er meget lidt fokus på denne form for kriminalitet.

DR går ind i sagen

Danmarks Radio tog i 2017 historien op i tre længerevarende nyhedsindslag, der dokumenterede, hvor let det er at finde illegale cigaretter her i landet.

DR tog grundigt fat i emnet og lavede selvstændig research i form af testkøb og overvågning, hvor de kørte rundt i landet og optog illegale handler med skjult kamera. Det fik politikerne til at stille sig frem på række og tale for en øget indsats.

Tobaksproducenterne er glade for, at DR satte fokus på problematikken, og indslagene gav inspiration til regeringens Bandepakke III, der i punkt 32 sætter fokus på smuglercigaretter.

Vores tilgang

Tobaksproducenterne har arbejdet målrettet på at skabe politisk opmærksomhed på problemet, og der er bred politisk opbakning om bandepakken i regeringen, hos støttepartiet og hos oppositionen.

Bandepakke III har åbnet for et samarbejde med Rigspolitiet, som har kørt siden sommeren 2017, hvor vi i fællesskab har fået til opgave at lave en analyse af det illegale cigaretmarked. Rigspolitiet driver projektet, SKAT og Tobaksproducenterne er med i følgegruppen.

Området er i den grad præget af mørketal, og det ændrer Rigspolitiets analyse ikke nødvendigvis på. Derfor ligger der - efter at analysen er blevet præsenteret i 2018 - stadig et stort arbejde i at få afdækket det reelle omfang, få sat problemet

på den politiske dagsorden og øget samarbejdet med myndighederne.

Tobaksproducenterne har fortsat en arbejdsgruppe med SKAT, og det er vores håb, at denne arbejdsgruppe også i 2018 vil inkludere Rigspolitiet.

Aftale om Bandepakke III

Punkt 32:

Rigspolitiet skal inden udgangen af 2017 i samarbejde med bl.a. SKAT analysere cigaretsmugling med henblik på at afdække kriminalitetsmønstre, nye trends og nøglepersoner bag kriminaliteten, herunder forbindelser til rocker- og bandemiljøet. Analysen skal komme med anbefalinger, der kan medvirke til at styrke den fremadrettede myndighedsindsats på området.

Vi skal komme efter de her typer og give dem nogle hårde straffe, fordi det er den måde, vi får stoppet det på.

*Søren Pape Poulsen,
Justitsminister*

Rygning er kun for voksne

Rygning er kun for voksne, der kender og forstår de risici, der er forbundet med at ryge. Det gør børn under 18 år ikke. Alligevel har en landsdækkende avis med egne mystery shoppers i 2017 dokumenteret, at 60 % af butikkerne solgte tobak til mindreårige. Det kan Tobaksproducenterne ikke acceptere.

Sagen kort

Regeringen har med Kræftplan IV et nedskrevet mål om en fremtidig røgfri generation således, at ingen mindreårige ryger i år 2030. Undersøgelser har dog vist, at supermarkeder, købmænd og kiosker har svært ved at overholde den eksisterende danske lovgivning, der siger, at der ikke må sælges tobak til unge under 18 år, og at unge i mange situationer ikke påkræves ID, når de køber tobak.

Det står klart efter, at den landsdækkende avis, Politiken, i seks måneder har dokumenteret det systematiske lovbrud med hjælp fra 22 forskellige 15-, 16- og 17-årige unge danskere. Igennem et halvt år i 2017 har de unge besøgt 221 butikker i hele landet og købt tobak 132 steder. Loven blev ganske nedslående brudt i 60 % af tilfældene.

Sundhedsministeriet har i forlængelse af afsløringerne og Kræftplan IV derfor lanceret et partnerskab med fem parter: Dansk Erhverv, Dansk Industri, Nærbutikkernes Landsforening, Coop, Dansk Supermarked. Partnerskabets formål er at sætte ind overfor problemet og gøre detailhandlen bekendt med deres ansvar.

Færre unge ryger

I fire årtier har andelen af rygere i Danmark været faldende. Også blandt unge. Mange års oplysningskampagner har virket, og der er i Danmark et udbredt kendskab til, at cigaretter er sundhedsskadelige og kan forårsage dødelige sygdomme.

Det er ikke muligt at prikke en tilfældig borger på skulderen i Danmark og opleve, at vedkommende ikke ved, at det er sundhedsskadeligt at ryge. Rygeloven fra 2007 samt det forebyggende og oplysende arbejde på skoler og institutioner har gjort en forskel. I dag følger det med opdragelsen, at rygning er farligt, og de nye generationer er i langt højere grad bevidste om dette. Vi er altså på rette kurs - men vi er ikke i mål.

Danmark er blandt de lande hvor andelen af rygere er mindst i sammenligning med andre europæiske lande – det gælder også de mindreårige.

Vores tilgang

Det er fuldkommen uacceptabelt, at vores produkter bliver solgt ulovligt til børn - rygning er kun for voksne. Hvis man ikke kan finde ud af at sælge vores produkter på lovlig vis, så må der være sanktioner fra myndighederne. Dette skal stoppes.

Som Politikens stikprøver viser, så sker det desværre alt for ofte, at detailhandlen ikke overholder gældende lovgivningen, og det skal vi ændre på ved en fælles indsats. Vi skal alle trække i arbejdstøjet. Detailhandel, industri, myndigheder, forældre, institutioner og erhvervsliv.

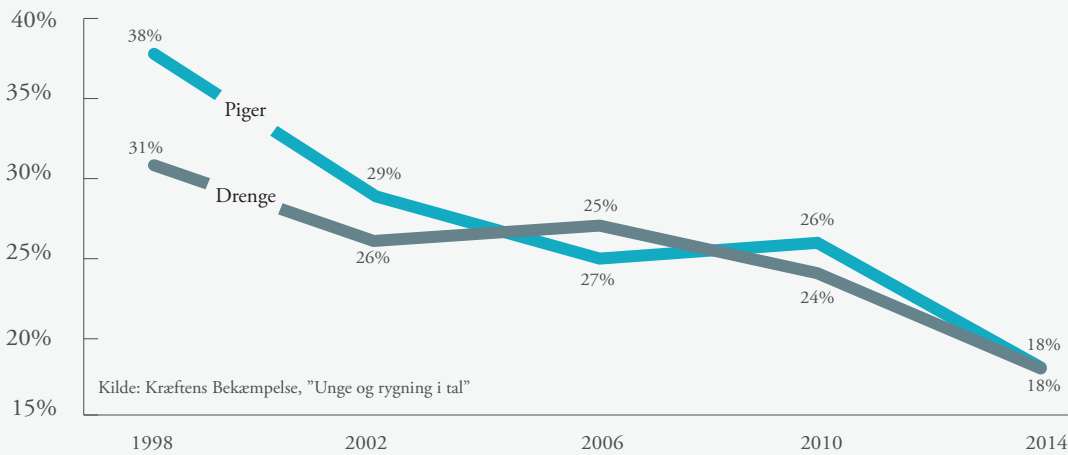
Vi har præsenteret konstruktive forslag så som en licensordning, mystery shoppers og et udvidet billed-ID til borgerne, som man har det i England.

Uanset hvordan vi vender og drejer problemet, så kommer vi ikke uden om ID-kontrol, for det kan være uendeligt svært at se, om en pige er 15 år eller 22 år. Om en fyr er 16 eller 20 år. Derfor bør vi altid spørge om identifikation. Hellere én gang for meget end en gang for lidt.

I Frankrig og USA får personalet en advarsel og bliver til sidst fyret, hvis lovgivning ikke overholdes. Det er lige så slemt som at tage af kassen.

Tobaksproducenterne arbejder særdeles aktivt i denne sag, og har præsenteret det digitale billed-ID, Smart ID, til unge mennesker. Vi har præsenteret forslag til konstruktive løsninger, indhentet erfaringer fra andre lande, og vi forsøger at tage ansvar for situationen. Det er helt afgørende, at vi får skabt en fælles forståelse for, at dette problem må og skal tages alvorligt og håndteres. Særligt i detailhandlen.

Rygefrekvens blandt 15-årige i Danmark

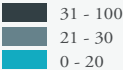

Hvor ofte bruger du følgende tobaksprodukter?

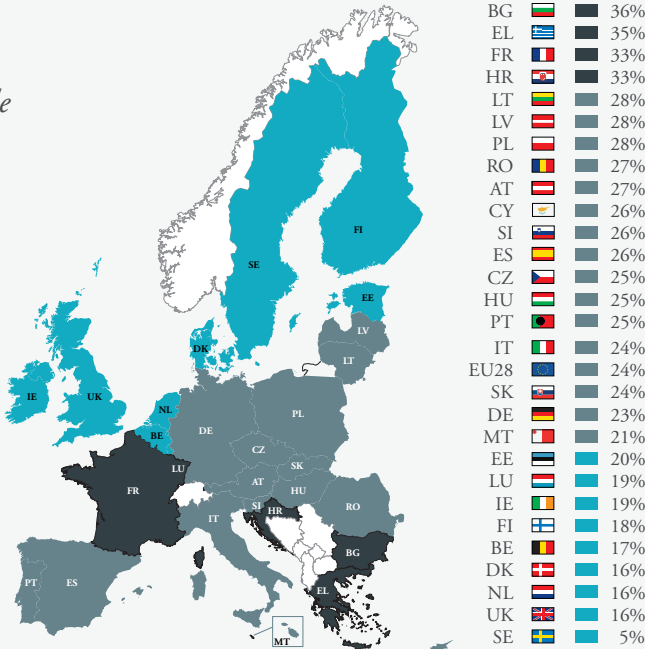
Almindelige cigaretter, håndrullede cigaretter, cigarer, cigarillos eller pibe

Total 'Mindst et produkt' % - hver dag

Farvekoder

Kilde: Europa-Kommissionen, Special Eurobarometer 458 "Attitudes of Europeans towards tobacco and electronic cigarettes" Report, March 2017

Danmark har brug for en ID-kultur

Det er svært at gætte unge menneskers alder, men spil, alkohol og tobak er for voksne, så her er det ikke nok med et gæt.

Tobaksproducenterne har i partnerskab med 13 andre organisationer og virksomheder lanceret Smart ID. Et nyt digitalt billed-ID til mobiltelefonen.

Sagen kort

Alle ved, at man skal vise billet til konduktøren, når man kører med toget. I fremtiden bør det være lige så naturligt for alle at vise ID i Danmark, når de vil købe aldersbegrænsede varer såsom tobak.

I USA og Frankrig skal man vise ID ved køb af aldersbegrænsede varer, uanset, hvor gammel man er, og i vores nabolande har man i langt højere grad en tradition for at spørge om ID ved køb af aldersbegrænsede varer. I Danmark har vi desværre endnu ikke den ID-kultur, hvilket giver store udfordringer for forbrugere, forhandlere, forældre og myndigheder. Kassemedarbejdere fortæller, at kunderne kan blive både vrede og ubehøvede, når de bliver bedt om at fremvise

ID, og det kan få nogle medarbejdere til at lade være med at spørge om ID.

Der er bred enighed om, at der skal være en bedre ID-kultur i Danmark. Både myndigheder, Folketinget og detailhandlen bakker op om en indsats, og dette er et af Tobaksproducenternes primære fokusområder i 2017 såvel som i 2018.

Sammen med Danske Spil har Tobaksproducenterne i alt samlet 14 organisationer og landsdækkende virksomheder, der står bag Smart ID.

Vores tilgang

Man skal være 18 år for at tage kørekort, for at stemme og for at være myndig. Derfor skal man også være minimum 18 år for at kunne få lov

til at købe blandt andet tobak. Den samlede samfundsindsats mod rygning skal målrettes børnene - de må ikke kunne købe aldersbegrænsede varer, som de ikke er gamle nok til at forstå konsekvenserne af.

Vi har de regler og den lovgivning, der er behov for på området - de skal blot håndhæves og sanktioneres langt bedre, og det vil Tobaksproducenterne gerne hjælpe med til.

Hvis reglerne skal håndhæves effektivt, bliver der nødt til at være en konsekvens, hvis de ikke overholdes. Vi mener, at myndighederne er bedst til at håndhæve lovgivningen, men som producenter er vi også parate til se på, hvordan vi kan påvirke dem, der systematisk sælger til børn. Der er eksempelvis mulighed for at benytte mystery shoppers og licensordning, der gør, at man bliver fratrækket retten til at sælge aldersbegrænsede produkter, hvis man ikke overholder lovgivningen. Et sådant initiativ bakker Tobaksproducenterne op om.

Tobaksproducenterne har i 2017 lagt en masse tid og energi i at skabe opmærksomhed omkring behovet for en ID-kultur, og vi er i dialog med de relevante interessenter på området.

Vi har desuden lanceret den storstilede kampagne med Smart ID, som var at finde på togstationer landet over, i lufthavnen, ved Folkemødet, i alle landsdækkende aviser og på sociale medier. App'en er allerede blevet downloadet mere end 10.000 gange, og Tobaksproducenterne planlægger nu endnu et fremstød i 2018.

Smart ID partnere

TOBAKS
PRODUCENTERNE

Danske Spil

GODA
God Alkoholkultur

Alkohol
Partnerskabet

REMA 1000

NBL
NARERST I KØBENHAVNS
LANDSFØRNING

coop

Bryggeriforeningen
THE DANISH BREWERS' ASSOCIATION

DRC
DANMARKS
RESTAURANTER
& CAFEER

HORESTA

DSK
VSOD

DANSK
ERHVERV

7
ELEVEN

Hvor gammel tror du, jeg er?

(se svarene på næste side)

??år

??år

??år

Det er svært at gætte folks alder. Derfor har vi udviklet det digitale billed-ID. Vi sælger ikke for børn, for unge, alkohol og tobak er kun for voksne. Hvert Smart ID til dig med.

Smart ID

Kunne du gætte min alder?

18år

16år

18år

Det er svært at gætte folks alder. Derfor har vi udviklet det digitale billed-ID. Vi sælger ikke for børn, for unge, alkohol og tobak er kun for voksne. Hvert Smart ID til dig med.

Smart ID

“Hvor gammel tror du jeg er” På første side i annoncen bliver man bedt om at gætte en persons alder. På næste side finder man ud af, hvor gammel personen er. Gættede du rigtigt?

Om Smart ID

Tobaksproducenterne har i partnerskab med særligt Danske Spil og 12 andre organisationer og virksomheder præsenteret danskerne for Smart ID. Et nyt digitalt billed-ID til mobiltelefonen.

Smart ID er en app, der gør det lettere for unge mennesker altid at have billedlegitimation på sig. Pas og kørekort ligger ikke lige så naturligt i de

unges lommer, som mobiltelefonen gør. App'en er gratis, sikker og nem at downloade. Smart ID gør det nemt at vise sin alder og nemt at identificere, om en kunde overholder aldersgrænserne. Smart ID kan bidrage til at ændre danskernes forhold til at efterspørge og vise billed-ID. Det er en cool app med høj sikkerhed, der også gør det muligt at tage lækre profilbilleder.

15

Afgifter

En løbende justering af tobaksafgifterne vil sikre statskassen et markant provenu samt skabe forudsigelighed om udviklingen

Sagen kort

I Danmark har vi en lang tradition for et godt samarbejde mellem stat og erhvervsliv. Det skaber en stærk markedsøkonomi, der kan finansiere vores velfærdsstat.

Alle virksomheder i Danmark – uanset branche – har det simple ønske at have gennemskuelige rammevilkår. Det gælder i finanssektoren, landbruget, detailhandlen og altså også i tobaksindustrien.

For at kunne drive virksomhed i Danmark er det afgørende med forudsigelighed og gennemsigtighed i den politiske regulering, der omhandler det givne område. En støt og rolig udvikling i rammevilkårene bør være målet for at skabe de bedste muligheder for virksomheder i Danmark.

Forudsigelige afgifter

Tobaksproducenterne mener, at det er helt naturligt, at tobak er synonym med høje afgifter. Afgiftsniveauet bør naturligvis følge sundhedsrisikoen, og det er vigtigt, at afgiften bliver justeret i takt med inflationen. Sker det ikke, bliver afgiften udhulet.

Derfor forslår vi, at afgiften på cigaretter bliver underlagt en løbende justering, så den følger inflationen på 1,8%. Det vil skabe forudsigelighed for både forbrugere, forhandlere, virksomheder og statskasse, som ifølge Damvad Analytics vil opnå et øget provenu på 1 mia. kr. fra eks. 2018 til 2025.

En industri i transformation

Når vi i fremtiden ser tilbage på 10'erne, vil det være det årti, hvor industrien påbegyndte en hidtil uset transformation i retning af produkter, der forventes at være mindre skadelige end cigaretter.

Sagen kort

Der sker et globalt ryk i tobaksindustrien i retning af mere ansvarlighed og en mere innovativ produktudvikling. Branchen deltager aktivt i udviklingen af såkaldte 'nye produkter', som tilbyder forbrugerne et potentielt mindre skadeligt alternativ til cigaretter.

Vi kender de nye produkter som blandt andet e-cigaretter, tyggetobak og Heated Tobacco Products, og producenterne investerer tungt i alle kategorier.

Tyggetobak har eksisteret i Danmark, Sverige og Norge i flere hundrede år. Producenterne har med tiden udviklet produkterne, så de i dag er langt mere brugervenlige, og kvaliteten er meget højere end i før i tiden.

Regeringen i England debatterer lovgivning, der potentielt kan forbyde rygning, og myndighederne i England anbefaler allerede nu, at forbrugerne skifter til e-cigaretter, da de indeholder 95% færre sundhedsskadelige stoffer end cigaretrøg. Den engelske regering ønsker altså at anvise et alternativ

til cigaretter, og det politiske fokus på potentielt mindre skadelige produkter har betydet at langt flere er skiftet til e-cigaretter og flere forstår risikoforskellen mellem produkterne.

Vores tilgang

Branchen har i årtier forsket i, hvordan man kan skabe produkter, der er mindre skadelige, og vi mener nu, at udviklingen er så langt, at det er på tide at debattere, hvordan vi kan tilbyde og oplyse om nye, gode alternativer til forbrugerne. Her skal vi også diskutere, hvordan lovgivningen skal se ud på sådanne nye produkter.

Tobaksproducenterne mener, at det er helt naturligt, at cigaretter er synonyme med høje afgifter. Det generelle lovgivningsniveau og afgifterne bør naturligvis følge sundhedsrisikoen, og derfor er det også relevant at stille spørgsmålet, om ikke de nye produkter skal klassificeres med en lavere afgift samt bedre muligheder for at oplyse om produkterne som følge af den meget lavere sundhedsrisiko?

Implementering af TPD II

Som led i Tobaksvaredirektivet har EU Kommissionen igangsat udviklingen af et Track & Trace system, der skal gøre det sværere at handle med illegale cigaretter i EU.

Sagen kort

Reglerne om udvidede sundhedsadvarsler blev fuldt implementeret i maj 2017, og overgangen til de nye pakker er nu fuldt indfaset. De nye sundhedsadvarsler dækker i dag 65 % af cigaret-pakken og er bygget op om standardiserede fotos, som alle producenter skal benytte.

Kommissionen har desuden, som led i Tobaksvaredirektivet, igangsat udviklingen af et Track & Trace system, der har et mål om at gøre det sværere at handle med illegale cigaretter i EU. Planen er, at sporingssystemet skal være operationelt i maj 2019, men allerede nu ser dette tidsperspektiv stort set umuligt ud, idet processen er blevet forsinket adskillige gange. Tobaksproducenterne håber derfor på en bedre tidsramme til implementering og lancering.

Vores tilgang

Tobaksproducenterne er i dialog med de centrale myndigheder, så parterne sammen kan finde den mest effektive løsning. Vi samarbejder

med dem for at nå de politiske mål med Tobaksvaredirektivet uden, at dette påfører distributører, myndigheder og producenter uforholdsmæssigt store tekniske og økonomiske udfordringer.

Tobaksproducenterne har sammen med myndighederne arbejdet på, at Track & Trace systemet skal være baseret på åbne standarder. Dette ønsker vi for at undgå monopoltilstande, og vi ønsker også – i enighed med den danske regerings repræsentanter – et fleksibelt, agilt system, der ikke ender med at blive obstruerende for produktionen af de lovlige tobaksprodukter. Ved udviklingen af så stort et system er det væsentligt hele tiden at holde sig formålet for øje. Udgangspunktet for systemet er, at det skal være en hjælp for både producenter, myndigheder og det brede politi- og toldsamarbejde på tværs af Europa. Derfor er det væsentligt, at den endelige version ikke ender med at ødelægge, mere end den gavner.

Markedsrapport

Salg af tobak

Salget af tobak har været støt faldende i Danmark i nogle år

Salg af tobak underlagt punktafgifter 2008-2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Salg af cigaretter (millioner af sticks)	7,903	7,868	7,702	6,904	6,756	6,852	5,605	5,760	5,774	5,735
Salg af cigaretter og cigarillos (millioner af enheder)	82	71	67	68	84	121	126	84	66	64
Salg af løs tobak (ton)	849	779	715	677	669	618	595	550	531	486

2008-2016: Danmarks Statistik, januar 2018
2017: Interne estimater og salgstal

Den danske stats indtægter på tobak

Indtægterne fra skatter og punktafgifter i Danmark varierer, men er estimeret til at være omkring 6,9 milliarder kr.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tobaksskatter og -afgifter Mia. kr.	7,151	8,315	7,480	8,214	8,464	7,125	7,770	7,120	6,940
Tobaksskatter og -afgifter Mia. EUR.	0,96	1,116	1,004	1,103	1,136	0,956	1,043	0,956	0,932

2009 - 2016: Danmarks Statistik, januar 2018
2017: SKAT

Tobaksforbrug

I 2017 røg 16% af danskerne dagligt. 6% røg lejlighedsvis.

Tobaksforbrug i Danmark 2008-2017

År	Ryger dagligt	Ryger lejlighedsvis
2008	23 %	5 %
2009	16 %	7 %
2010	19 %	4 %
2011	18 %	6 %
2012	17 %	6 %
2013	17 %	6 %
2014	17 %	4 %
2015	17 %	6 %
2016	16 %	5 %
2017	16 %	6 %

Rygevanerundersøgelse 2017, Sundhedsstyrelsen

TOBAKS PRODUCENTERNE

*Tobaksproducenterne
Børsen
Slotsholmsgade 1
1217 København K*